

# Анализа на работата на ДКСК во делот за контрола на интереси и имот во првата половина на 2020

Автор: Александар Божиновски



Проектот „Набљудување на успешноста на работата на Државната комисија  
за заштита од корупција“ е финансиран од Фондацијата Отворено општество - Македонија.  
Содржината е единствена одговорност на авторите и на грантистот, и на ниту еден начин не може да се  
смета дека ги изразува гледиштата и ставовите на Фондацијата Отворено општество- Македонија.

# Импресум

---

**Наслов:**       Анализа на работата на ДКСК во делот за контрола на интереси и имот во првата половина на 2020

**Автор:**         Александар Божиновски

**Издавач:**       Институт за демократија  
                  „Социетас Цивилис“ - Скопје

**Дизајн:**        Матеа Лондза Шумковска

Публикацијата може бесплатно да се преземе на:

<http://www.antikorupcija.mk/>

Проектот „Набљудување на успешноста на работата на Државната комисија за заштита од корупција“ е финансиран од Фондација Отворено општество - Македонија.

Содржината е единствена одговорност на авторите и на грантистот, и на ниту еден начин не може да се смета дека ги изразува гледиштата и ставовите на Фондација Отворено општество - Македонија.



Анализата се осврнува на одлуките кои Државната комисија за спречување на корупцијата (понатаму во текстот ДКСК) ги донела по постапувањето по предметите кои се однесуваат на контролата на интереси и имот на носителите на јавни функции во првата половина од 2020 година.

Согласно Законот,<sup>1</sup> секое избрано или именувано лице и одговорно лице во јавно претпријатие или друго правно лице што располага со државен капитал, во рок од 30 дена од стапувањето на функцијата е должно да поднесе изјава за имотната состојба и интересите. При промена на имотната состојба лицата кои располагаат со државен капитал, во рок од 30 дена, промената треба да ја достават до ДКСК.<sup>2</sup> За добиените податоци Државната комисија води бази на податоци за имотната состојба и интересите, а податоците од изјавата за имотна состојба претставуваат информации од јавен карактер, освен податоците заштитени со закон. Податоците се објавуваат и редовно се ажурираат на веб-страницата на Државната комисија.<sup>3</sup>

Проверката на вистинитоста на податоците од анкетните листови се прави по пријава, сопствена иницијатива (допрен глас и сл.) или врз основа на Годишниот план за следење на имотната состојба и интересите. Анкетните листови и обрасците за промена на имотната состојба се доставуваат во печатена форма по што податоците од нив се внесуваат во електронската база на ДКСК од страна на

вработени административни службеници и се објавуваат на веб-страницата на ДКСК.

Постапката за утврдување на веродостојноста на податоците е обемна и предвидува повеќе чекори. Постапката започнува со оформување предмет по поднесена пријава или по сопствена иницијатива. ДКСК се обраќа до лицата кои се предмет на проверка да достават податоци за членовите на семејството со кои живеат во заедничко домаќинство.

По добивање на тие податоци ДКСК бара информации од повеќе институции, меѓу кои и Агенцијата за катастар на недвижности, Министерството за внатрешни работи, Централен депозитар за хартии од вредност, Централниот регистар и Управата за јавни приходи со барање за доставување податоци за имот. Во одредени случаи ДКСК може да побара и податоци од банките и другите финансиски институции.

Според истражувањето на Метаморфозис од април 2020 година,<sup>4</sup> Државната комисија се соочува со низа проблеми. Тука се, пред сè, недоволниот кадар и речиси нефункционалниот автоматски пристап до бази на податоци на другите институции. ДКСК сè уште се потпира на брзината на одговор од другите институции на баран податок. Во првата половина на 2020 година, поради вонредната состојба и пандемијата со Ковид-19, овие недостатоци стануваат уште позначајни. Проблемот продолжува и понатаму,<sup>5</sup> а веројатно е дека и во 2021 година ДКСК нема да има комплетирана интероперабилна поврзаност.

<sup>1</sup> Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, Службен весник, бр.12/2019 член 82

<sup>2</sup> IBID, член 85

<sup>3</sup> Податоци од Анкетните листови за имотната состојба на избраните и именуваните функционери. Пристапено на: <https://www.dksk.mk/index.php?id=35>

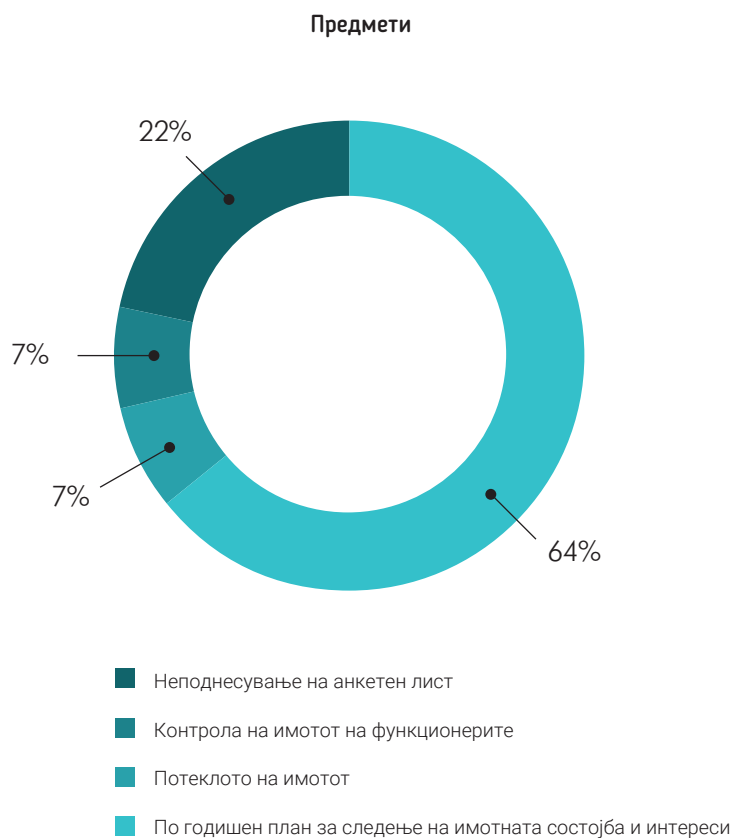
<sup>4</sup> Теофил Блажевски и Ризаов Горан. „Реформи во антикорупцијата и борбата против организираниот криминал: Антикорупциската комисија – едно од малкуте светла во тунелот“ 2020. Достапно на: <https://metamorphosis.org.mk/wp-content/themes/metamorphosis/download.php?id=25618>

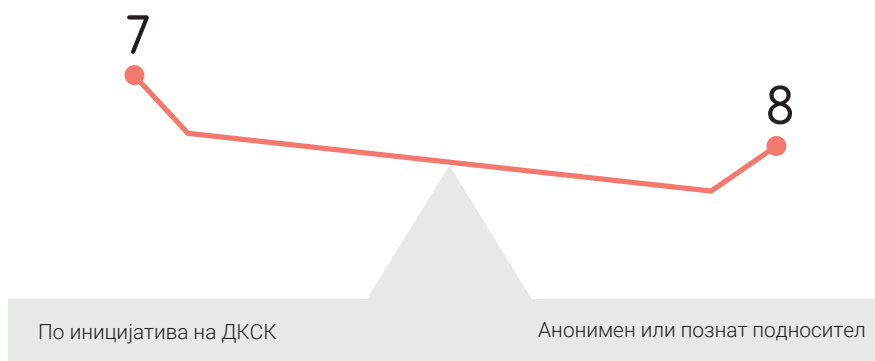
<sup>5</sup> Давид Илиевски „Комотни функционери, изолирани антикорупционери“ 2020 <https://irf.mk/komotni-funktsioneri-izolirani-antikoruptionsioneri/>

## Анализа на податоци

Во временскиот распон што е предмет на ова истражување (првата половина од 2020, односно од 27 до 31 седница), ДКСК разгледала 15 предмети од типот контрола на интереси и имот при што седум предмети се покренати по иницијатива на ДКСК или речиси 50% од вкупниот број. Девет од предметите се однесуваат на

прекршокот „неподнесување анкетен лист“ од страна на избрано или именувано лице. По еден предмет се однесува на контрола на имотот на функционерите; испитување на потеклото на имотот и судир на интерес, а три предмета се дел од годишниот план за следење на имотната состојба и интересите на Комисијата.





Просечното време за решавање на предметите е 212 дена. ДКСК за 10 од вкупно 15 предмети или за 75%, поднела прекршочна пријава, но сите пријави се за „неподнесување анкетен лист“, освен една за која се утврдил судир на интереси.

Ова би требало да биде, барем административно, најлесниот дел од нејзината работа. Сепак, на ДКСК ѝ требаат во просек 7 месеци да реши дали некој функционер навремено и исправно поднел

анкетен лист за својот имот или не. Меѓутоа, за остатокот во дигитализацијата на пријавувањето на анкетните листови и бројот на вработени кои се ангажирани за задачата ја намалува ефикасноста на процесот. Проблем е и во неажурното информирање на ДКСК од страна на институциите кои именуваат, кога ќе настанат промени. Оттука, контролата на обврските за пополнување анкетен лист е отежната.



## Заклучоци и препораки

---

Контролата на интереси и имот е круцијален дел во борбата со корупцијата и во работењето на Комисијата. Токму затоа неопходно е ДКСК да има подобри резултати во оваа област.

Она што јасно се забележува од обработката на овој извештај на ДКСК (во делот контрола на интереси и имот), како и од останатата литература, е дека околу две третини од нејзината работа на ова поле се однесува на ненавремено поднесување на анкетниот лист. Се увидува дека времетраењето за решавање предмети за контрола на имот и интереси, ДКСК работи

премногу долго. Времетраењето делува мошне негативно на јавниот имиџ на ДКСК, и ова мора во најкус можен рок да се поправи.

Неопходно е зголемување на капацитетот на ДКСК во период во кој не се знае кога ќе се комплетира интероперабилноста со базите на Централниот регистар, Централниот депозитар на хартии од вредност, Царината, Управата за матична евиденција, УЈП итн. Ова значи дека во меѓувреме е потребно проактивно ангажирање и зголемување на вработени во ДКСК, чија задача ќе биде контрола и проверка на пријавениот имот.

